

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3160/2021
20.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Остојин, адвокат из ..., против туженог АД за железнички превоз путника „Србија Воз“, Београд, чији је пуномоћник Ђурђија Весовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2145/21 од 01.09.2021. године, у седници одржаној 20.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2145/21 од 01.09.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2145/21 од 01.09.2021. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П1 131/21 од 09.06.2021. године у ставу првом изреке у делу у коме је обавезан тужени да тужиоцу исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада у износу од 18.605,90 динара са каматом од 16-тог у месецу на појединачне износе, на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у износу од 6.101,50 динара са каматом од 16-тог у месецу на појединачне износе па до исплате и у ставу другом изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе да му за период од 01.03.2018. године до 30.04.2018. године исплати износ од 18.605,90 динара на име накнаде за исхрану у току рада, са законском затезном каматом на износ од 9.078,95 динара од 16.04.2018. године па до исплате, на износ од 9.526,95 динара од 16.05.2018. године па до исплате; на име неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 6.101,50 динара са законском затезном каматом на износ од 2.984,90 динара од 16.04.2018. године па до исплате и на износ од 3.116,60 динара од 16.05.2018. године па до исплате и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 32.441,48 динара.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 131/21 од 09.06.2021. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати: на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.03.2018. године до 30.04.2018. године укупан износ од 18.605,90 динара са законском затезном каматом и то: на износ од 9.078,95 динара од 15.04.2018. године до исплате, на износ од 9.526,95 динара од 15.05.2018. године до исплате; на име неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.03.2018. године до 30.04.2018. године укупан износ од 6.101,50 динара са законском затезном каматом и то: на износ од 2.984,90 динара од 15.04.2018. године до исплате, на износ од 3.116,60 динара од 15.05.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 49.776,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2145/21 од 01.09.2021. године, ставом првим изреке делимично је преиначена првостепена пресуда и одбијен захтев тужиоца за исплату затезне камате за 15.-ти дан у месецу на досуђене износе накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за претходни месец. Ставом другим изреке, жалба туженог у преосталом делу је одбијена и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и предложио да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, на основу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужилац је доставио одговор на ревизију. Трошкове је тражио и определио.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог, ради уједначавања судске праксе у погледу примене Колективног уговора за АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ број 24 од 24.05.2018. године, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11...18/20) па је одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био у радном односу код туженог, као послодавца следбеника АД „Железнице Србије“. Тужени је тужиоцу накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење

годишњег одмора, обрачунао и исплатио према параметрима из члана 62. и 63. Колективног уговора за железнички превоз путника „Србија Воз“ број 24 од 24.05.2018. године, којим је одредбом члана 127. предвиђено да тај Колективни уговор ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Железнице Србије“, а да се његове одредбе које се односе на обрачун и исплату зарада, накнаде зарада и других примања запослених примењује почев од исплате зараде за месец март 2018. године. Накнада трошкова за исхрану у току рада тужиоцу за период од 01.03.2018. године до 30.04.2018. године, обрачуната применом параметара из ранијих колективних уговора тужене, сразмерно времену проведеном на раду, умањена за извршене исплате од стране тужене, износи укупно 18.605,90 динара, а накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора, за исти период, обрачуната применом параметара из одредби ранијих колективних уговора износи укупно 6.101,50 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да се припадајући износ предметне накнаде тужиоцу не могу утврђивати ретроактивном применом општег акта, јер је то противно одредби члана 197. Устава Републике Србије, који прописује да закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство, сем изузетно када то налаже општи интерес утврђен при доношењу закона. Због тога су туженог обавезали да тужиоцу исплати разлику за оба вида накнаде, са припадајућом каматом, применом параметара за обрачун из ранијег колективног уговора.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005...95/18), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и на регрес за коришћење годишњег одмора. Висина трошкова из става 1. до тачке 5. овог члана мора бити изражена у новцу (став 2.).

Колективни уговор акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија Воз“ („Службени гласник Железнице Србије“, број 24 од 24.05.2018. године), у одредби члана 62. и 63. прописује накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, тако што сходно одредби члана 127. тај Колективни уговор ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику железнице Србије", а његове одредбе које се односе на обрачун и исплату зарада, накнада зарада и других примања запослених, примењују се почев од исплате зараде за месец март 2018. године.

На основу одредбе члана 105. став 3. Закона о раду, под зарадом у смислу става 1. тог члана закона, сматрају се сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, 42. став 3. тачке 4. и 5, члана 118. тачке 1.-4, члана 119, члана 120. тачка 1. и члана 158. тог закона. У члану 118. истог Закона, накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора предвиђено је у тачкама 5. и 6.

Одредбом члана 45. тачка 5. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", бр. 109/07...103/15), прописано је да Уставни суд одлуком утврђује да колективни уговор није у сагласности са Уставом и законом.

У конкретном случају, тужиоцу су накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.03.2018. године до 24.05.2018. године, исплаћени на основу Колективног уговора туженог од 24.05.2018. године, који је предвидео да се његове одредбе односе на обрачун и исплату зарада, накнада зарада и других примања запослених, почев од зараде за март 2018. године. Пошто се под зарадом сматра како исхрана у току рада, тако и регрес за коришћење годишњег одмора, следи да је тужени, као послодавац, испунио своју законску обавезу према тужиоцу, као запосленом, па тужилац неосновано тражи исплату разлике између тих износа и износа који би му припадали на основу претходног колективног уговора који је био у примени код правног претходника туженог. Повратно дејство колективног уговора туженог од 24.05.2018. године не може бити предмет оцене у овом поступку, у смислу одредбе члана 197. Устава Републике Србије, пошто је општа нормативна контрола прописа и општих аката у надлежности Уставног суда, а тужилац свој тужбени захтев у овој парници није засновао на чињеници да је Уставни суд, одлуком, утврдио неуставност одредбе члана 127. тог Колективног уговора.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке, донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужени је успео у поступку по ревизији па му, на основу одредбе члана 165. став 2., у вези члана 163. став 2., 153. став 1. и 154. став 2. Закона о парничном поступку припадају трошкови ревизијског поступка. Износ накнаде ових трошкова одмерен је према опредељеном захтеву туженог и то: на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав ревизије од 18.000,00 динара, према важећој Адвокатској тарифи ("Службени гласник РС", бр. 37/21 од 14.04.2021. године) и на име судских такси за ревизију 5.776,59 динара и за одлуку по ревизији 8.664,89 динара, према важећој Таксеној тарифи.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Захтев тужиоца за накнаду одговора на ревизију није основан, с обзиром на то да трошкови нису били потребни за ову парницу.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић